

svojega 80 let starega častnega člana gospoda nadučitelja v pok. Simona Ješovnika iz Sv. Ruperta v Slov. goricah, kar se daje tem potom na znanje. Velečene tovarišice in tovariši! Prav pri srčno me je Vaša lepa čestitka, katero ste mi o priliki učit. zborovanja pri Sv. Lenartu poslali v spomin mojih 8 križev, razveselila; bodi Vam vsem najiskrenejša zahvala za to! Rad bi se še tudi jaz udeleževal Vaših vnetih zborovanj, pa žal zapušča me sluh, a duševno sem hvala Bogu zdrav. V Vašem krepkem društvu sem deloval nad 54 let. Le vrlo naprej in navzgor naši mladini v blagor! — Tovariški pozdrav! Vsem veselo Novo leto! — Simon Ješovnik l. r., nadučitelj v pok.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je zborovalo dne 6. decembra l. l. v »Narodnem domu« v Mariboru. Udeležba manj polvoljna radi skrajno slabega vremena. Navzočih 40 članov.

Dopisi. Po obravnavi dopisov raznih stanovskih ustanov se prečita dopis tov. D. Lesjaka, ki se pismenim potom zahvali za zaupanje, katerega je užival med učitelstvom kot dosedanj učitelski zastopnik v okrajnem šolskem svetu. — Tov. predsednica se spominja prerano umrlega tov. nadučitelja Josipa Čeha; v znak sožalja se zborovalci dvignejo s sedežev.

Pogovor o volitvi učitelskega zastopnika. Z ozirom na volitev učitelskega zastopnika v okrajni šolski svet mariborski, je učitelstvo določilo kot kandidata tov. Bruno Rozbauda, nadučitelja v Limbušu.

Predavanje »Problemi vzgoje«. Predavatelj tov. E. Vranc je s svojim globoko zamišljenim referatom o Žgečevi brošuri žel splošno priznanje. Podal je tudi zanimivi životopis dr. Žgeča, svojega sošolca. — Po predavanju se je razvila živahna debata, v katero je posegel tov. nadzornik g. Lichtenwallner z razmotiranjem vprašanja reforme učitelske izobrazbe ter delovne šole; tov. Godec omenja naš sedanji gmotni položaj kot enega izmed vzrokov, ki tudi izpodbijajo ugled učitelstvu; tov. Vauda opozarja na težkoče, ki ovirajo učitelja pri udeleževanju na narodno-prosvetnem polju ter omenja z ozirom na prireditve raznih tečajev (rokovorni pouk, srbohrvaščina!) tozadevno zapostavljanje podeželskega učitelstva, kateremu se ne nudi dovolj prilike za pridobitev potrebnega teoretičnega in praktičnega znanja. Tov. Rozbaud išče v knjigi zaman misel o nacionalni vzgoji.

O Učit. Fer. Savezu poroča predsednik podružničnega odbora tov. Košutnik, ki očrta v daljšem govoru pomen Fer. Sav. specijelno za učitelstvo. Poročilo se nadaljuje na prihodnjem zborovanju.

Predlogi. Sprejet je bil predlog pred. Mar. Godec, da naše društvo poziva tov. Škulja, naj vztraja pri svoji ideji »Socialne ustanove učitelstva za Slovenijo« ter mu zagotavlja podporo in sodelovanje pri izvršitvi te dobre misli.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI OKRAJ je zborovalo dne 6. decembra v Ptuj ob pičli udeležbi, katere vzrok je iskati v skrajno slabem vremenu.

Tovariš predsednik je prečital došle dopise in priporočil v nabavo knjigi: Pot k domu in Narodna starina.

Poročila. Tovariš nadzornik Pavel Fleré je od točke do točke pojasnjeval šolsko in osebno popisnico, za kar so mu šolska vodstva, kakor tudi navzoče učitelstvo hvaležni.

Tovariš ravnatelj Kveder je stvarno ocenil dr. Žgečevo knjigo: Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda. Ocenja je bila z učitelskega stališča dobra. Ker bo, kakor se čuje, ponatisnjena, se v detajle ne spuščamo.

Meseca januarja naj bo občni zbor. Ker ni tozadevnega predloga, določi dan odbor. Tovarišiči blagajničarki se naroči, da izterja še zaostalo članarino.

+ ŠOŠTANJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 22. novembra v Šoštanju. Vključ skrajno neugodnemu vremenu je bilo navzočih 28 članov. Grafiati pa je, da se tov. Veber in Kranjc iz Šmartna ob Paki nista udeležila zborovanja, akoravno sta prišla v Šoštanj. Vrnila sta se pod pretvezo, da zborovanje itak ne bo sklepno.

Poročila. O pokrajinski skupščini v Ptuj poroča tov. Stopar, o državni skupščini v Ljubljani in o dr. Žgečevi brošuri tov. Vrečko.

Predavanje. Gospod dr. Korun iz Šoštanja je jako instruktivno predaval o šolski higijeni. Svoje predavanje

nadaljuje na prihodnjih zborovanjih, kar se vzame s hvaležnostjo na znanje.

Sklepi. Tov. Engelbertu Ganglu se čestita pismeno k petdesetletnici. Učitelskemu domu v Mariboru se nakaže kot Ganglov kamen 100 Din.

Šolska vodstva naj nemudoma javijo, koliko izvodov »Učit. koledarja« žele. Občni zbor dne 10. januarja v Velenju.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je zborovalo kljub skrajno slabemu vremenu ob povoljnem številu udeležencev dne 7. decembra 1923 v Ormožu. Od 49 članov je bilo navzočih 33. Kot gostje so bili: okrajni šolski nadzornik Pavel Fleré, tovariša Franjo Erženjak in Ivan Cvetko, oba od Sv. Lenarta in tovarišica Slava Serajnikova od Svetinji; zadnji trije na novo došli, pristopijo z novim letom k društvu.

Predavanja. Okrajni šolski nadzornik Fleré je pojasnjeval izpolnjevanje novih šolskih in osebnih popisnic. Za jasna in izčrpna navodila so bili zborovalci tembolj hvaležni, ker nam je poročevalec tudi povedal, kje je nekatere neznane podatke najti. — Tovariš Ljudevit Musek, ki je z začetkom tekočega šolskega leta nastopil novo nadučiteljsko mesto pri Sv. Vidu blizu Ptuja, je podaval o vprašanju »Kako in kaj naj v lastno izobrazbo čitamo«. Zavednima društvenikoma Ljudevitu in Antoniji Musek želimo v novem službenem kraju vse najboljše. — Predavanje tovariša predsednika Josipa Rajšpa o Žgečevih vzgojnih problemih se preloži na prihodnje zborovanje, ko bodo društveniki imeli že v rokah dotično brošuro in jo prej preštudirali, dozda je še nismo dobili.

Proračun za leto 1924: ta je bil enoglasno sprejet, kakor je o njem poročal blagajnik Drago Pinterič. Letna udnina za l. 1924. znaša kakor je bila l. 1923. in sicer: za UJU (članarina, »Tovariš«, »Potopnik«) 80 Din, domače učiteljsko društvo 39 Din, Učitelski dom 10 Din, Jugoslovensko Matico 12 Din, Družbo sv. Cirila in Metoda 3 Din, skupaj 144 Din; poročene učiteljice plačajo 84 Din, učiteljice ročnih del, vrtnarice in upokojeenci pa 65 Din letno. Vsled zadnjega društvenega sklepa pride še zraven za vsakega člana prispevek za Slovensko šolsko Matico. Udnina se plačuje v mesečnih obrokih naprej.

Posvetovanje šolskih voditeljev se je vršilo pred zborovanjem, pri katerem se je razpravljalo o uradovanju, hospitiranju, bolezenskih dopustih, kolekovanju, gmotnih zahtevah šolskih voditeljev i. dr. Društveni tajnik je pri učiteljskem zborovanju opozoril na omenjeno posvetovanje z mnenjem, da bi bilo tudi za ostalo učitelstvo dobro, ako bi zamoglo prisostvovati razpravam navedenim točkam, ki so vse-kakor obče stanovskega interesa, ter se naj enake zadeve obravnavajo pri učiteljskih zborovanjih.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO je zborovalo dne 5. decembra v deški meščanski šoli v Mariboru. Udeležba je bila dobra; vendar se pa tudi tokrat nekateri člani niso odzvali vabilu — kljub ugodnemu času.

Uvodoma je poročal tov. predsednik, da je v imenu društva častital šolniku in pesniku, g. dvornemu svetniku Ganglu k 50letnici. — Z ogorčenjem je protestiral proti italijanskemu nasilstvu v zaslužnem ozemlju. — V zadevi reduciranih šolskih vrtnaric se je obrnil na UJU, naj posreduje, na se jih nastavi kje drugje.

Ugotovilo se je število članov za leto 1924 in število naročnikov za »Učitelski koledar«.

Predavanje. G. prof. Ljudevit Pivko je predaval o materini ljubezni v Cankarjevih romanih. Z globokim razumevanjem nam je slikal pesnikovo duševno življenje. Za krasno predavanje se mu učitelstvo prav srčno zahvaljuje.

Vodstvu pedagoškega krožka se je predlagalo sledeče: 1. Predavanja ped. krožka se naj združijo z zborovanjem učiteljskega društva. 2. Društvene posle bi društvo opravilo pred predavanjem. 3. Predavanja ob pol 8., oziroma 8. so prepozna, ker se jih osobito okoliško učitelstvo ne more udeleževati.

Odposlane so bile sledeče resolucije: 1. Učitelstvo je še pred kratkim imelo v bolnišnicah to ugodnost, da je bilo sprejeto v II. razred, dočim je plačevalo le razliko od III. na II. razred. Ker se gmotne razmere učitelstva do sedaj niso izboljšale, temveč vsled slabe valute celo poslabšale, naj UJU skuša doseči, da se ta ugodnost učitelstvu zopet pripozna.

2. Velika so bremena, ki jih nosi bolno učitelstvo s plačevanjem lastnega zdravnika in zdravil. Krivična je sedaj

odredba, da naj bolno učitelstvo poleg tega bremena plačuje še takse uradnim zdravnikom, ki jih dirigira urad. UJU naj posreduje, da se ta krivica odpravi ter da se naredba uporablja le pri simulantih.

3. Sliši se, da se namerava državnim uradnikom odvzeti železniške legitimacije. UJU naj skuša to zabraniti.

4. Učiteljsko društvo se vnovič izreče proti vsakemu pobiranju in nabiranju denarja med učenci. Učenci nimajo svojega denarja in se jih na ta način celo lahko navaja k tatvini. UJU naj vnovič posreduje v tem smislu pri višjem šolskem svetu.

5. Učiteljsko društvo se pridružuje sklepu ljubljanskega učiteljskega društva, da ni voljno brezplačno poučevati nemščine, ki je neobvezen predmet.

6. Da se je nadomestila obolela učna moč na dekliški meščanski šoli l., je bila tja začasno premeščena učiteljica dekliške osnovne šole IV., obenem vadniške šole drž. ženskega učiteljčca. Na tej šoli je bila začasno nastavljena učiteljica dekliške osnovne šole II., njo pa nadomestuje suplentinja.

+ MARNBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 16. novembra 1923 v Vuhredu. Navzočih je bilo 24 članov, odsotnih 7, opravičeni 3. Namesto pismenih čestitk k 50letnici jubileant-pesniku in pisatelju, višjemu šolskemu nadzorniku E. Ganglu, se je poslala poprej okrožnica na tov. člane, da naj vsak po svoji moči daruje malo vsoto za »Učiteljski dom« v Mariboru. Pred zborovanjem že se je odposlala vsota 175 Din.

Na zadnjem zborovanju častnim članom imenovanemu tov. Krajniku se je izročila častna diploma. Izdelala jo je prav čedno tov. Olga Bračičeva. Vidno ginjen se tovariš Krajnik zahvali za diplomu in tudi gđ., ki jo je izdelala.

»Ne le kar velevala mu stan... kar more — to moč je storiti dolžan.«

Nehote smo se spomnili znanih besed našega pesnika-miljenca Gregorčiča, ko smo občudovali mojstra ravnatelja Humeke pri današnjem podavanju o praktičnem knjigoveštvu... Šolske oblasti so že zdavnaj zahtevale deško ročno delo kot obližaten predmet. Niso pa skrbele za navodila, kako bi se to izvršilo. Naš praktični predavatelj nam je metod. in prakt. razkazoval knjigoveštvo kot eno najožjih panog deškega ročnega dela. S čudovito spretnostjo se mu je posrečilo prvi poskus: triurni praktični tečaj te vrste. Korakoma nas je vodil po metod. potu vezanja — od najprimitivnejšega zvezka do eleg. vezane knjige. Marsikaj od tega bi se dalo brez vsakih težkoč uvesti kot deško ročno delo v osn. šolo. Uvedba te panoge bi ne koristila le učitelju in šoli, temveč tudi učencem in širjim slojem naroda... Bila je to neprecenljiva pridobitev za vsakega izmed nas. Nad vse zanimivo je bilo opazovati — s kakšnim interesom je vsakdo sledil pouku — kar je lahko v veliko zadoščenje in v spodbudo tov. ravn. Humeku. Želeti bi bilo, da bi svojo zamisljeno idejo razširil tudi na druge panoge tega predmeta. Učiteljskim društvom se priporoča, da skušajo pridobiti tov. Humeke za prireditve enakih tečajev. S to vrsto predavanj pri učiteljskih društvih se uvajajo ista v popolnoma novo smer: dosedaj običajni in dostikrat suhoparni brezplodni predlogi se spopolnijo z delom.

Ob koncu zborovanja se je poslovil tov. nadučitelj I. Krajnik od vseh tovarišev in od društva.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo dne 15. decembra 1923 v Konjicah. Manjkalo je 17 članov od 58.

Tov. predsednik pozdravi navzoče, posebej še novi tovarišici Albino Goležovo in Marico Kavecovo ter tov. nadz. Rada Jurka, ki se po 14letnem napornem službovanju v Mariboru in Prekmurju zopet vrača v naše društvo, katerega častni član je že dolga leta; častita nadalje tovarišicam M. Poznejevi in Am. Podgoršekovi in tov. J. Unverdorbenu k usposobljenostnemu izpitu, izreka v imenu društva sožalje tov. B. Gselmanu, ki je po prav kratkem, a srečnem zakonu nenadoma izgubil ljubljeno soprogo ter se končno spominja zvestega člana našega društva, tov. nadučitelja Josipa Čeha, ki je služboval dolga leta v Št. Jerneju pri Ločah in umrl kot nadučitelj v Dev. Mar. v Brezju.

Predavanje. Tov. nadz. Rado Jurko poroča o Prekmurju na podlagi lastno-ročno na šolsko tablo začrtanega zemljevida in oriše poleg zemljepisnih še narodnostne, verske, šolske, gospodarske in druge razmere z le njemu lastno živahnostjo; vse ga je poslušalo z največjim

zanimanjem. Za svoje nad eno uro trajajoče poročilo je žel tov. nadzornik obilo hvale ne le s strani tov. predsednika, temveč tudi od vseh navzočih, ki so tega dne dobili res jasno sliko o Prekmurju.

Razno. Sledile so še razne interne zadeve društva, nakar je tov. predsednik zaključil lepo zborovanje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **Pomen nekrologov.** Dandana prejemamo nekrologe o umrlih tovariših in tovarišicah, v katerih dopisniki na dolgo in široko opisujejo posamezne dogodke iz pokojnikovega življenja. Vsebinska teh nekrologov bi bila pač primerna za nagrobni govor, nikakor pa ne za list, posebno ne v teh časih, ko se bori list s prostornimi težkočami. Pleteto do umrlih tovarišev in tovarišic spoštujemo in jim ne odrekamo tudi prostora v počasnejšem njihovega spomina v listu. Ne moremo pa objavljati s sentimentalnimi prizori prepojenih in na dolgo raztegnjenih opisovanj, brez navedb kulturne in literarne vrednosti. **Dobri nekrologi morajo imeti tudi svojo literarno vrednost.** Taki nekrologi morajo vsebovati točne in zanesljive podatke, podprte z datumi: o pokojnikovem šolanju, o njegovem službovanju in o kulturnem, literarnem, narodno-prosvetnem, gospodarskem in drugem delovanju ter mora navajati njegova literarna, organizatorična i. dr. dela (n. pr. leta tega in tega izšla ta in ta njegova knjiga; l. 2 je ustanovil Čitalnico v L.; je ustanovil Hranilnico in posojilnico v x; dopisoval je v te in te liste; njegovi važnejši dopisi v ti in ti, objavljeni leta x v štev. y tega in tega lista s temi in temi psevdonimi; glavna smer njegovega delovanja je bila ta in ta; o njem so pisali v štev. — in letniku ti in ti listi — vse na kratko, s točnimi in zanesljivimi datumi). Iz takih nekrologov bo črpal biograf snov za biografski leksikon, bo črpal podatke bibliografa in kulturni zgodovinar; taki nekrologi imajo svojo literarno vrednost in z njimi postavimo v **kratkih besedah** trajen spomenik pokojniku, trajnejši kakor je še tako dolg in s sentimentalnimi prizori pisan nekrolog, brez teh podatkov, preko katerega hladno preide zgodovina. Zato zadošča kot prva vest kratko oznanilo, v katerem se navede, da o pokojnikovem delovanju prinesemo še širše poročilo. Najboljše je, da za točnost podatkov jamči dopisnik s svojim podpisom. Takim nekrologom bomo vedno posvečali svojo pozornost, ni pa se treba zanašati, da bo uredništvo pisalo in iskalo podatke za take nekrologe — to je absolutno nemogoče; zato naj se nihče ne huduje, če o tem ali onem zaslužnem tovarišu nismo ob smrti ali jubileju (ki zahteva isto obliko) poročali; to je bila stvar njegovih prijateljev, ki naj se zganajo in potrudijo ob takih prilikah.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 3.

RAZPIS UČNEGA MESTA V KONJIŠKEM OKRAJU.

V stalno zasedenje se razpisuje učno mesto v Vitanju, petrazrednica, mesto učitelja.

Pravilno opremljene in kolkovane prošnje naj se pošiljajo po službeni poti dotičnemu krajnemu šolskemu svetu do 6. februarja 1924.

Okrajni šolski svet v Konjicah,

dne 4. januarja 1924.

Predsednik: Poklukar l. r.

TEČAJI ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO.

Dne 3. februarja 1924 začnejo na državno koncesijoniranem zasebnem učilišču Legat v Mariboru zopet novi tečaji za strojepisje ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaji trajajo 4 mesece. Vpisovanja in pojasnila v specialni trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, ali pa v šolski pisarni, Vrazova ulica 4.

MARIBORSKA TISKARNA D. D.

JURČIČEVA ULICA 4. MARIBOR, JURČIČEVA ULICA 4.

priporoča sledeče v njeni založbi izišle šolske knjige in zemljevid:

M. PIRC: **Zemljepis slovenskega ozemlja**, za učence 4. razreda osnovnih šol, s 25 podobami. Cena vezani knjigi 10 Din.
M. PIRC: **Zgodovina starega veka** za višje razrede srednjih šol, druga popravljena izdaja. Cena vezani knjigi 35 Din.

PRAVKAR IZŠLO!

Ročni zemljevid sloven. oz. mlja v merilu 1:600.000, izvršen v lastnem litografičnem zavodu v osmih barvah, kot plastičen zemljevid za šol. uporabo. Priredil ravn. moškega učiteljčca v Mariboru M. Pirc, risal učitelj Sl. Dimnik. Cena izvodu 10 Din.

Pri večjih naročilih dobe šolske vodstva običajen popust v prid ubožnih učencev.